

Novine prihajajo vsake nedelje. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznega 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajatec: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1, 50 D., v Poslanom 2 50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

Več čtenja!

Naročniki naši starejši kalendarov se mogoče spomnijo na eno sliko, gde sedijo nekaj po vrsti Anglež, Francuz, Nemec, Amerikanec, Italjan i nakonci Rus. Natančni red smo že pozabili, telko ešče znamo, da je na konci Rus. Vsakši ma pred seboj edne novine i to prvi največje pa tak, či duže menše, nakonci pa sedi precij obilen Rus z ednov ščista malov karticov v rokaj. Od spodi je uapisano: Kelko posamezni narodi čtejo? Poleg je pa opomba, i ete reči zapisane: *Če bi nás Slovence v toj našoj krajini tudi namalali poleg, bi nam dali v roke komaj edno železničko karto.*

Ka to pomeni?

Mi vse premalo čtemo. Večkrat čujemo tiste modre reči: Či bi sv. Paveo dnesden živo, bi bio novinár. Zakaj? Ne mogoče zato, ka bi kak novinár najležej živo, nego zato, ar se s tiskom, ali novinami dnesden lahko skoro največ dobroga, pa tudi vno go slaboga včini. Dnesden ma vsakša hiža, štera količkaj ide s časom naprej, naročene novine. Moremo pa na žalost povedati da se pri nas ešče vse premalo čte i to samo v našo škodo. Pri nas so v ništerni krajaj ljudje zavolo toga, ar nemajo i ne čtejo nikši novin, tak malo podvučeni, da ne vejo niti od najpotrebnejšega, ka mora že vsakše dete znati i se godi okoli nji i v njiv hasek. Tak smo čili na priliko na Goričkom v ednom mestu od več ljudi, da so začudeno pitali šest dni pred volivami: *Ka pa te, te de pa zdaj že pá választás?* Kakpa! Njim odgovorimo. Gda pa te to bo, nas da-

le pitajo? Zdaj v nedelo. Pa ste od volitev nikaj ne čteli v novinaj? Vej je pa od toga že dugo guč, njim dale razlagamo. Ej znájo, što bi pa pri nas novine čteo, tu majo ništerni, šteri se tak malo za vučenejšje držijo, té Bácsmegyei napló, pa znan sami dobro ne razmijo, ka je notri napisano. Sledi smo videli, da je v toj občini tudi nikelko naši Novin, pa se je s temi naročniki včasi dálo inači gučati.

Ka nam to pove?

S toga vidimo, kak so ešče v ništerni krajaj naše Novine preveč malo razširjene, pa da je ljudem to, či ne čtejo novin samo na kvár. Povemo tudi, da je v našoj krajini največ siromaštva rávno v tisti krajaj, gde je malo naročnikov Novin i si tej ljudje sami tudi najmenje znajo pomagati. Mesto, da bi si za mále peneze naročili Novine, pa bi se z nji kaj návčili, mečejo brez potrebe velke šume okoli sodnij, zato ka se v nevoli i potrebščini nikam nevejo obrniti i pridejo v roke ljudem, šteri je pomali slá-čijo ščista do nágoga.

Naša dužnost je,

da delamo vsi i z vsemi močmi na to, da pridejo Novine v vsakšo pošteno hišo. Naše Novine so — poleg Népujsága za ljudstvo, štero ne razmi dobro slovenski. — edini krščanski teden-ski list v našoj krajini, i tudi edini list, šteri največ hasnovitoga našemu ljudstvu pove. Zato vas prosimo, prijatelji Novin, širiteli, gg. duhovniki, učitelji, društva, odborniki naše stranke i naši občinski odborniki, širite Novine! Dnes je to silno vážno da má vsakši poštenu človek v našoj Krajini naročene Novine. Jako teško je pomagati tistomi,

šteri nikaj ne čté, pa te včini kaj takšega, za štero že celi svet zná, da je bilo v novinaj, i se je ne smelo včiniti, samo on je nikaj nej znao od toga. Pa se takšega ešče dosta zgodi pri nas. Zračunali smo, da mora biti v prišestnom leti v našoj krajini rávno dvakrat telko naročnikov kak je bilo letos, či ščemo, da bodo bár za silo razširjene Novine v našoj Krajini. Pri tom pa morajo uredništvi vsi pomagati.

Dečki, deklina,

gde ste? Kak je lepo, če urednik čté v drugi listaj, gde dečki i deklina iz vseh krajov pišejo uredniki, kak se kaj pri nji godi, kelko novi naročnikov so dobili v svojem kraji, na konci pa ešče dajo uredniki edno ali drugo pitanje, na štero urednik odgovarja v novinaj. Včasi pa ešče dečki ali deklina z ednoga kraja sami pišejo dečkom drugoga kraja i se malo v novinaj poštimajo, ka so že oni vse napravili, i kelko naročnikov majo. Tak se eden kraj lepo spoznava z drugim s pomočjov novin.

Ka pa pri nas? Urednik tak redkogda dobi kakše pismo s šteroga krája! Pa nevede, kak ga to razveseli, či njemi što s trdov rokov kaj napiše, ali ga kaj pita! Drage vole da vsakšemi odgovor i to ali v Novinaj ali pa či je kaj samo za njega, te njemi lepo v zapretom pismi odgovori.

Pa naša društva! Tak malogda se oglašijo. Pa bi nam lahko vse napisali kak kaj živijo domá, da bi tudi druga društva kaj znala.

Tudi naše kméčke zveze se lahko večkrat oglašijo, či drugo nej, naj nas kaj pitajo i njim drage vole radi dámo odgovor. Pa kelko je eden tákši odgovor

vreden! Dostakrát bi sto ljudi rado melo odgovor na edno pitanje, pa samo ednok vsi dobijo na tisto odgovor v Novinaj. Zato, zglasite se ob vsakoj priliki!

Kakše pa bodo Novine v prišestnom leti?

Uredništvo se bo na vso moč trüdilo, da bodo Novine raznovrstne, da bodo mele dosta hasnovitnoga za naše ljudstvo, pa tudi dosta takšega, ka de spravljalo naše naročnike v dobro volo.

V prvoj vrsti je pa potrebno, da si spravimo v prišestnom leti dvakrat telko naročnikov kak smo ji meli letos. To pa zato, ár morajo v prvoj vrsti, či ščemo, da bo cela naša krajina vživala dobrote Novin, biti Novine tudi v celoj krajini dobro razširjene, v drugoj vrsti pa, či mamoda dosta naročnine, bodo Novine lahko tudi bole bogate kak so bile do zdaj.

V prišestnom leti bodo Novine zanimive po svoji podlistkaj. Kak vidite je v denešnji številki izišao jako zabaven podlistek „Miklošpa Klošek“ naslednji pa bodo „Martin Krpan i njegova kobila“, nato pa „Krúh“, Malešičova povesti z življenja naši slavonsčarov. Poleg uvodni člankov bomo pisali tudi važne podatke iz naše slovenske zgodovine. Gospodarstvo, štero vnogi že zdaj z velikim zanimanjem čtejo se razširi. Priobčevali bomo tudi nikelko v vsakšoj številki od našega zdravja. Za domačo i svetovno politiko smo dobili jako dobre poročevalce. Či nam bo prošnja posluhnjena, bo mela vsakša številka tudi štero sliko, či pa dobimo veliko število novi naročnikov, bodo mele Novine tudi mesečno prilogo s slikami, kak so že en čas mele

Kakši je kalendar Srca Jezušovoga letos?

Ma 132 strani, lepo, bogato vsebino, novo formo odzvuñaj i dosta lepih kepov ódznotraj. Zakaj ta sprememba? Z tem zvezkom je stopo kalendar v 25 leto svojega obstanka.

Petdvajseto letnico obhaja naš kalendar,

zato nosi novo obleko. Srce Jezušovo blagoslavlja našega orača, naše pole, naše domove, naše duše, vse nas, vse naše. Oznotraj pa: prikaže se zgodovina kalendara v teh 25 letah. povnoži se broj starih pisatelov z novimi močmi, ki so si je prvi zgostili i ki stopijo na njihovo mesto, da vodijo k časnoj i večnoj sreči naš mili rod slovenski.

Ka je vsebina kalendara Srca Jezušovoga?

Vič. g. Bašša Ivan, pleb. po-pišejo zgodovino kalendara v članki „Pred 25 leti“. G. Klekl Jožef, dolenski plebanoš nam nazvestijo članke, štere je v 25 letah objavljao kalendar i teh pisatele, napišejo „Stare navade i šatringe“. (K. J.) i „Kaj se je zgodilo“. Urednik kalendara, g. Klekl Jožef, nar. poslanec se obračajo na naročnike v „Naročnikom kalendara Srca Jezušovoga“ i njim razloži veliko dobroto Srca Jezušovoga, da je kalendar v teliko viherah obdržalo za naš mali narod i v članki „Hvaljeno najbo Srce Jezušovo v olt. Svestvi“ nam pokažejo, kakše more biti naša vredna hvala za te dar. V

prvom članki naznanjajo tudi naročnikom, da se l. 1928. bo zahvalna slovesnost vršila na č. Srci Jezušovomi, „Srčen“ pali dve pesmi pusti na peroti, obe punive zahvale. G. Dr. Fr. Klar dajo prepotrebna navodila v jako lepom članki, kak se naj čuvamo jetike. Pokojni Kúhar Štefan iz Bratonec iz svoje bogate zbirke ma v kalendaru več narodnih pesmih i pripovedko „Od Markofica“, šteroj te se vsi debelo smejali. Št. V. poniše genljivo zgodbo v članki „Roža med trnjom“ od Heusel Lujze, fararve hčeri, kak je postala katoličanka. Akademik F. B. da lepo sliko od nasih najnovjših cerkvenih zidin v „Mi zidamo Bogi na čast.“ Članek je olepšan z vnoгими slikami z törjanske, bogojanske, martjanske, jürjanske, cankovske

fare i iz kaplanij V. Polana i Hotiza. V „Gda je odpadalo listje“ pripovedava Mihael Mihajlovič Fujsov od študenta, ki bi rad bio duhovnik, a ga je jetika v rani grob spravila. Od † Kúhar A. plebanoša pri Nedeli njihov sošolec g. Klekl Jožef, vp. pleb. pišejo spomin. Od naše gimnazije g. Sever profesor jako temeljiti članek, ki vse gori od ljubezni do našega dijaštva i našega ljudstva. Naše gospodarstvo štatistično presveti v jedrnatom članki g. Bašša Ignac, živinozdravnik. Šale, dosta oglasov, nova senja itd. itd. se šče najdejo v Kalendaru. Veliko bogastvo, mala cena. Ar je samo šest jezera falatov štampanih, hitro si kúpite te bogati i vendar fal kalendar, da za volo odlašanja nete brez njega

Jako važen del v naši Novinaj bo *Poslanska pošta*. Že s toga vzroka bi morao meti vsakši naročene novine, zato ka naši gg. poslanci davajo vse odgovore na različne prošnje ne v pismi, nego v Novinaj. Vsakši, šteri má kakši opravek pri gg. poslancaj, naj čaka na odgovor v Novinaj.

Kakpa, *Prekusnice*, tudi ne izostanejo, od časa do časa pa stisnemo tudi naše dijače, da nam napišejo kaj s svojega življenja v *Dijaškom polji*.

Na strani uradništva je dosta dobre vole, prosimo zdaj samo vse prijatele Novin, da nas pri tom deli kak najbolje podprejo.

Občinske volitvi.

Ešče ednok. Gde bi iz kakši važni vzrokov ljudje naše stranke ne šli v volitvi z enov listov, naj postavijo dve ali več list. Ime pa naj ostane pri vseh listah Slovenska ljudska stranka, ali Kmečka zveza. Samo zato, ar se liste morajo ločiti ena od druge, naj má vsaka lista ešče poleg imena broj I. II. i. t. d. Oblast to mora dovoliti, glavno je samo, da se loči edna lista od druge.

Pazimo pa, ponovno opozarjamo, da bomo kandidirali i volili samo **poštene i razumne** ljudi. To so naše prve občinske volitvi v lastnoj državi i znajmo, da svet jako gleda na nas, kak se razvijamo. Či smo pri državnozbornski volitvaj prišli že prec na boljše, nesmimo zdaj z občinskimi volitvami toga pokvariti.

Francusko-jugoslavanska prijateljska pogodba

v tom časi najbolje razburja naše narodne nasprotaike. Posebno naša dobra sosida Italija je jako glasna, zato, ka se ne spunjavlejo njeni računi. Pri-

jateljstvo med Francijov i med nami je že staro, zdaj ga samo obe državi pred celim svetom s posebnov pogodbav potrdita. Da je prišlo do te prijateljske pogodbe ravno zdaj, je to nikak ne slučajno, nego je to državna potreba tak na francuskoj, kak na našoj strani. V pametnoj politiki se vsigdar vse dobro preračuna, zato ka dostakrat ma kakše politično djanje samo te svojo pravo vrednost, či se je v pravom časi izvršilo.

Francija je po bojni **najmočnejša država** na evropskoj celini i je to tudi naravno, da je do zdaj tudi odločilno posegala v evropske politične razmere. Ništernim državam kak na priliko našoj sosidi Italiji je to nikak ne po voli. Ona bi rada videla Francijo, kak najbolje slabo, za sebe bi pa že davno rada mela nikše bogše mesto. Najbole boli Italijo, da ma Francija ravno na drugoj strani Italije bogate kolonije v Afriki i to Tunis, Alger i Maroko, gde živi tudi nikelko Taljanov. S Taljani je pa tak že celi svet napunjeni. Na te način je Francija tudi gospodar zapadnoga dela Sredozemskoga morja.

Italiji dišijo te kolonije

posebno rada bi pa ešče Francijo izrinila iz Sredozemskoga morja, da bi sama gospodarila tam. Da bi se vse to ešče bole posrečilo, je potegnola k svojim kolam tudi Španijo štera je tudi sosida Franciji i ma ravno takše žele po gospodstvu nad Sredozemskim morjom kak Italija. Pravično bi bilo, da bi vse tri države mele ednake pravice na Sredozemskom morji, samo, da bi Italija vsigdar rada mela nikaj več kak druge države.

Tak se je Francija znašla samo ednok v ravno takšem položaji, kak naša država pri Jadranskom morji, gde bi nam rada Italija zaprla vse poti v svet i sama gospodarila nad morjom do šteroga mamu mi dosta več pravice kak Italija. Francija nemre biti

brez Sredozemskoga morja, mi pa nemremo biti, brez jadranskoga morja.

Tak je pogodba med našov državov i Francijov, ne samo izraz največšega prijateljstva i pristrčni odnošajov, nego je to sveti tudi močen dokaz, da smo ne sami, da čuvamo svoje gospodarske interese, i da bomo znali svojo neodvisnost z močnimi zaveznički braniti proti vsakšemu.

Šolski zakon.

V prosvetnom ministrstvi se pripravljajo zakoni za naše osnovne, srednje i visoke šole. Nas v prvom redi zanimajo naše osnovne ali vesničke šole, ne, da bi s tem šteli povedati, da se za srednjo šolo ali našo gimnazijo menje brigamo.

Glavna naša zahteva pri šolskom zakoni je, da se postavi vse naše šolstvo na najtrdnjši krščanski fundament. »Slovenec« je nedavno priobčočio izjavi američanski državnikov prezidenta Coolidge-a i državnoga tajnika Davisa. *Prezident pravi*: Či naše šole nedeo pravi boži hrami, šterim se bo mladina približavala s spoštovanjem, izvirajočim iz vere, se vkanimo. Držati se moramo navuka, šteroga sta proglasila David i Salamon, da je strah boži začetek modrosti. Državni tajnik pa piše: Vsakša morala, štera je zgrajena na kakšem štedč drugom fundamentu i ne na verskom, je zgrajena na peski.

Znati moramo, da so v Ameriki državne šole brezverske. *Verske šole* si morajo verniki sami održavati s svojimi stroški. Pa pametni državni vidijo, da takše brezverske šole tudi bogato Ameriko ne vodijo na pravo pot. Pri nas bi pa ništerne modre glave, šteri največša modrost je v tom, da nika ne vejo, rade mele v denšnjem časi nikše napredne brezverske šole. Tak, da bi mi takše nazadnjaške naprednosti ne zadosta poznali!

Slovenska Krajina.

— **Marijini Listi** za mesec september, oktober i november pridejo zdaj vkup. Že se štampajo. Kak smo svoj čas cenjenim naročnikom naznanili, so č. g. Bakan Štefan, novomešnik svojemi ljudstvi poklonili en dar na spomin svoje prve sv. meše. Te dar je življenjepis ednoga vrloga deteta, Živka. Da bo čtenje, te lepe istinske zgodbe tembole hasnovito, ne smo je delili na dva meseca, nego vkup dali i pridjali še čtenja za mesec november. Zato pride zdaj M. List od treh mesecov vkup.

— **Divjaštvo**. Na cesti od Bogojne proti Tešanovcom sta se pelala dva človeka na motorbicikli, proti je pa gnao starejši človek krave s paše. Gđa sta človeka z vsov silov priletela proti živini, se je eno tele zosagalo i skočilo proti potači, tak, da sta oba spadnola z motorbicikla. Zda sta pa oba divjaka, šteriva sta bila močno vinjeniva skočila na prek 60 let staroga človeka, gđa vdarila na ceste, zbila i zbrsala tak, da je človek dobo močne poškodbe i komaj prišao domo. K sreči, sta videla to dva drugiva pastira i sta bežala proti tomi mesti, i spoznala ednoga izmed obeh, si zapomnila številko motornoga kolesa, i vso zadevo so javili oblasti. Motorno kolo je iz Austrije, eden od dveh pa je po rodi domačin, samo da stanuje že duže časa v nemškoj Radgonji.

— **Živinski trgovci i kmetje**, šteri kúpüjejo živino v Medjimurji i na Hrvatkom, priporočamo, da kúpüjo živino samo pod pogojom, da v slučaji tožbe odločijo naša sodiššča (v Lendavi i Soboti) i se to na zadnoj strani zapiše i podpiše tak trgovec kak kúpec i dva svedoka. To pa zato, ar je tam tudi dosta živine betežne i či pride do tožbe, traja tam kaj takšega leta i leta.

— **Izvoz krumpičov**. Izvozniki, ki rabijo izvozno listino za krumpiče, se morajo obrniti na Kmetijsko poskusno

Po Anderseni.

Mikloš pa Klošek.

(Pripovest.)

Nikda sta živela v nekšoj vesi dva možaka, šteriva sta mela enakivi imeni. Oba sta se pisala Mikloša, liki eden je meo štiri konje — a drugi pa samo ednoga. Zavolo toga so ljudje pravili tistomi, ka je meo 4 konje, Mikloš, drugomi pa, šteri je meo samo ednoga, Klošek. Zda pa čüjmo njiva zgodbo, — vej je istinska!

Klošek je morao s svojim konjičkom orati celi keden Miklošove pole. Zato pa je Mikloš posodo Kloški vse svoje štiri konje ednok na keden i to ravno v nedelo. »Pik, pok!« je pokal gizdavo Klošek s svojim bičom po petih konjaj; vej so pa bili za eden den vsi njegovi. Sunce je lepo sijalo, zvonovi so vabili v cerkev in ljudje so vsi v svetešnjoj obleki šli mimo njega k meši i so ga spotoma gledali, kak je veselo orao s petimi konji, pokal z bičom in poganjat: »Gyi, he! Vsi konji so moji!«

»Ne guči tak«, njemi pravi Mikloš, »tvoj je samo eden konj.«

»Ne zameri, Mikloš. Ne bom več tak gučao, če ti je nej po voli.«

Liki kda je pa što šou mimo po poti, je Klošek pozabo i je preštima-

no gono: »Gyi, he! Vsi konji so moji!«

»Zda ti pa pravim, da je to zadnje bilo!« njemi je zagrozo Mikloš. »Či ešče ednok poveš: vsi konji so moji, ti bujem tvojega; te pa ne boš meo niti ednoga.«

»Zagvišno ne bom več pravo«, njemi odgovori ponižno Klošek. Kda so pa ljudje prišli do njega i ga pozdravili, se njemi je to jako lepo vidlo, da ga ljudje tak spoštüjejo. Pa je pozabo i da bi ešče naj tudi ljudje znali, da so vsi konji njegovi, je zakričao: »Gyi, he! Vsi konji so moji!«

»Čakaj, čakaj, ti že jaz pokažem se gizdaviti z mojimi konji!« se zaistino razčemeril Mikloš, zgrabi ročico i vdari Kloškovga konja po glavi, da je na mesti zgino.

»Joj, jojmeni, zdaj pa nemam več konja!« je jokao i v dvojnost kapao Klošek. Konja je nato odro, kožo posušio na vetri, jo je v vreče zasükno, vrgeo na ramo i je šou proti varaši, da bi jo komi odao

Pot je bila duga; mogao je iti prek goste i kmične gošče. Poleg toga pa ga je zgrabo ešče viher. Siromak je tudi zablodo i prle kak je najšeo pa pravo pot, se je že zmračilo, i tak ne je prišeo pred nočjo niti v varaš — niti nazaj domou...

Nedaleč ob poti je zagledno veliko kmečko hižo. Okna so bila kmična — samo skoz malo luknjico se je bliščalo nikaj svetloga.

»Tam mogoče dobim mesto za spati«, si je mislo Klošek,

Šeo je ta i sklonkao po dveraj. Vertinja njemi je odprla. Da pa je čüla, da bi Klošek rad prenočio, ga je odgnala dale, rekši: »Moža nega doma. J'z pa ne zemen nikoga v hižo, kda njega nega doma.«

»Spati bom morao pod vedrinov«, se je tožio Klošek. Ženska njemi je pred nosom zaprla dveri i zaklenola.

Poleg hiže je bila velka parma; med njo in hižo pa drvarnica z vednakov strejov. Tü gori bi se dalo spati, si je pogučavao Klošek, kda je zapazo streho. Lepa posteo, bo to! Nato je splezo na streho drvarnice, se je vlegao i neprestanoma obrača kožo, da bi si najšeo pravo mesto. S strehe je zdaj vido ravno notri v hižo — zato ka so se polkice odzgoraj slabo zapirale. Na stoli je vido vino, pečenko i vsefele drugo pečenje. Pri stoli sta sedela kovač i vertinja i sta se mastila s pečenim puranom. Pila sta tudi lepo rdeče vino.

»Oj da bi jaz mogao do toga priti«, si je mislo Klošek i se je bliže k okni vlejkao. Šment, kakši kolač

je zdaj zagledno! To bi se dalo lepo jesti. — Klošek začüje s ceste ropot kol. Kmet se je pripelao domou. Te vert je bio toti dobra duša, liki meo je čüдно slabost: kovače je nikak nej mogao trpeti. Če njemi je prišeo šteri pred oči — malo da je nej vkrej bio od čemerov. Sam Bog znaj, zakoj.

Zavolo toga je prišeo kovač tudi samo te k sosidi, kda je verta doma nej bilo. Ona njemi je zavolo toga dala vsigdar dobro jesti i piti, da se ne bi srdo za volo njenoga moža.

Zda pa, gđa sta začüla, da je vert prišao domou, sta se strašno prestrašila. Vertinja ga je nasiloma skrila v škrinjo, pečenko, kolač i vino pa v peč, zato, ka če bi njen mož vido to dobro jestvino, bi zaistino pitao, ka to pomeni.

»Škoda« se je žalostio Klošek na streji, kda je vido, da nega več nikaj na stoli.

»Što je pa tü gori?« je pitao začüdeno kmet. »Zakoj ležiš tam gori? Hodi rajši v hižo!«

Klošek včasi splezi doli i ide žnjim v hižo i njemi pove kak je zablodo i ga zaprosi za prenočišče.

»Lejko spiš pri nas«, pravi kmet, »liki prle moreva kaj večerjati!«

(Dale.)

i kontrolno postajo v Mariboru. Ta postaja da tudi vsa druga potrebna navodila pri izvozi.

— **Ešče živinski pašoši.** Živinski potni list ali pašoš valá edno leto od tistoga dneva kak je izdani. Potrdilo o zdravstvenom stanju pa samo 10 dni. Zato se sme en pašoš tak dolgo rabiti, dukeč je ne eno leto star, četudi je živinče že odano i je izvršeno komisioniranje (prenos lastnine.) Či se teda eno živinče v ednom leli večkrat oda, se to ščista lahko zvrši z ednim samim pašušom.

— **Zahvala.** Ko odhajam iz Slovenije, se zahvaljujem vsem prijateljem našega abstinentnega pokreta, vsem oblastem, vsem sodelavcem, predvsem pa vsem sestram in bratom, za vso obilno pomoč za časa mojega antialkoholnega in antinikotinskega delovanja med mladino v Sloveniji. Prosim, da me tudi v bodoče in še intenzivnejše podpirajo v mojem širšem delokrogu v Zagrebu. Vsi v borbo za zdravje! — **Dr. FEDOR MIKIČ.**

— **Gda prideš po dobitke?** Dobitki se začnejo davati pa pošilati tisti četrtek po žrebanji, to je 17 nov. Davanje dobitkov trpi do 1. decembra. Zato pred četrtkom ničče ne dobi nikaj, nego zgledi se lahko že v ponedeljek pa naprej vsaki den. Prinesti more sebov tisto srečko, štore numera je bila potegnjena. Tudi po pošti se lejko pošle zadeta srečka. Či pa što žele, da se njemi dobitki pošlejo po pošti ali z vlakom, more vse stroške sam plačati. Dobitki so vsi v Martinišči. Tam se dobijo. Srečke pa se bodo tržile po celotni Soboti i to do druge vore popodne, gda se začne žrebanje. Potegnjene numere zvediš iz Novin.

— **Gimnazija v Soboti.** Ministrstvo prosvete je dovolilo sobotški občini, da se odprejo 5. 7. i 8. razred. Vsi razredi so privatni nego s pravicov javnosti. Péti i sédmi razred se otvori naskori vse potrebno se pa v pravom časi naznani tak starišom kak dijakom teh razredov. Za osmošolce se ešče ne ve či bo priporočljivo seliti se ravno pred maturov.

— **Občinske volitvi v Soboti** kak tudi v Küzdoblanji so preložene na 18. december i to radi tehnični ovir pri sreskom poglavarstvu.

— **Na znanje vsem,** ki pripravljajo dobitke, kak dar za Martinišče. Edni bodo pekli, drugi bodo dali goske, rece, sadje itd. Prosim, da bi to vse spravili notri bar z vekšega do 17. nov. Kesnej se zato tudi lejko prinese.

Tjedenske novine.

— **Plüg, sto let star.** Letos so obsluževali v Pardulicaj na českom stoletnico železnoga plüga. Napravo ga je pred sto leti kmet Veverka s svojim tovarišom kovačom Večeslavom. V tistom časi so meli za oranje vsešerom samo veliko leseno klüko, štero je živina vlekla po njivi i njivo praskala. Drobila se je pa zemlja skoro nika nej. Takši plügov je ešče dnesden po sveti jako dosta. Veverka bi pa rad meo takši plüg, šteri bi zemlo tudi nikelko zrášo. Začno je z delom. K lesenoi klüki je dao na prednjoj strani kolica odzaja pa ročiče. Pri kovači je dao napraviti prvo črtalo. Bilo je včasi bogše nego lesena klüka je za črtalom izda nika ne dobroga napravila. Zato njemi je kovač napravo ešče kcoj železo i desko i plüg je obračao zemlo, da je bilo

veselje gledati. Vsi so si dali delati takše plüge, šteri zemlo „dobro rucka“ (drobi) kak je to v češkom jeziki pravo Veverka. Leta 1827 je bilo že vse puno takši železni plügov i Čehi ga ešče dnesden zovejo po Veverkini rečaj za ruckadlo (drobilo)

— **Mafalda.** Pisali smo kak nesrečno se je potopila velka italijanska ladja Mafalda, i da ešče zdaj ne vejo pravoga vzroka, zakaj se je potopila. Zdaj pa pišejo novine, da lastniki ladje prosijo velke šume od angleški bank pri šteri je bila ladja osigurana, banke pa neščejo plačati zavarovalnine (sekulacije). Pravijo, da so lastniki sami radi to včinoli, da se je stara ladja potopila, da bi na te način dobili dosta penez od angleški bank.

— **Naprej si je zračunao.** 23 letni Ivan C. je ne meo nikšega dela na zimo, strošek i toplo hižo bi pa vseeno rad vživao v mrzloj zimi. Zato je v ednoj oštariji vkradno 2400 dinarov i začno v Maribori s prijatelji popivati i se veseliti, dokeč je ne v ednom dnevi vsega zapravo. Nato se je pa lepo drugi den javo policiji, ovado je ka je včino i proso naj ga zaprejo, da bo pod strehov.

Domača politika.

Naša zmaga v trgovskoj i obrtnoj zbornici. Štenje glasov se je dolgo vršilo, zato, ka je komisija morala odpreti 14 jezero 885 kuvert z glasovnicami. Ogrinova obrtna lista je dobila od 16 mandatov 10. V trgovskoj so bili itak sami naši izvoljeni, zato ka je bila nasprotna demokratska lista nepravilno vložena i razvelavljena, v industrijskom odseki smo pa dobili 6 mandatov. Tak mamo v celotni zbornici od 43 mandatov mi 32, to je, veliko absolutno večino.

Demokratski blok. Gda se je sestavila zdajšnja vlada, gde sta Radič i Pribičević nikak ne mogla dobiti mesta, sta si zmisliła nikaj novoga, s šterim bi vlado strašila. Vlada ma 110 radikalni poslancov, 21 naši, 60 Davidovičovi i muslimane. Proti tomi je Pribičević etak začno računati: Radič má 60 poslancov, jaz pa 23, zdaj si pa pridobimo ešče Davidoviča, pa njemi povejmo, naj bo on ministrski predsednik, pa bo vlada v naši rokaj. Davidoviča je skoro primala skušnjava, nego, gda je vido pred seboj Radiča i Pribičevića, šteriva on oba dobro pozna, je začno skimavati z glavov. Počasi se morajo vsi s tem sprijazniti, da vlado morajo meti v rokah samo razumni i pošteni ljudje, ne pa kakši Pribičević ali komedijantski Radič.

Prijateljska pogodba s Francijov ne dá méra Italiji. Italijanski poslanik na našem dvori v Belgradi je včasi odpotúvao v Rim, da tam poroča Mussoliniji, da je Jugoslavija pá za precí velki stopaj na bogšem.

Odbor za pomoč pasivnim krajom. Pasivni kraji v našoj državi se zovejo tiste krajine, štore so letos menje pridelale kak pa potrebujejo doma za svoj vsakdenšnji živež. Da bi se tém krajom nikelko pomoči dalo, se je ustanovo v Belgradi poseben odbor, šteroga predsednik je naš poslanec, prvejši polodelski minisier dr. Kulovec. Pomoč za té kraje se bo pa tak delila, da se bodo delale različne ceste, mostovi, železnice, hiše i tak dale i depri tom siromaško ljudstvo dobre plače služilo.

Svetovna politika.

Albanski predsednik trepeče. Pisali smo, kak je bio v Pragi vmorjeni albanski poslanik Cena beg, šteri je bio velki prijatelj naše države. Vse svetske novine so te pisale, da má pri tom deli prste vmes taljanska vlada, zato ka ona nemre trpeti, da bi mela naša država pri svoji sosedaj dobre prijatele. Doma v Albaniji pa krivijo tudi svojega predsednika Ahmed Zogu-ja zato, ka on vlada v Albaniji samo s pomočjov Italjanov. Zdaj pa albanskoga predsednika straši stara albanska navada takzvana krvna osveta.

Tam májo namreč to strašno staro navado, da či što koga vmori, tisti ljudje nejdejo te iskat zadoščenja k sodišči, nego iščejo prilike, da vmorijo morilca samoga ali pa koga iz njegovoga roda. Tak se dve rodobini včasi morita edna drugo, dokeč ne ostane ničče več živ. Vmori-jeni poslanik Cena beg pa má štiri brate, i tej pravijo da je dao poslanika vmoriti državni predsednik Ahmed Zogu. Zato pravijo, da njemi toga ne odpustijo, nego bodo iskali priliko, da izvršijo nad njim krvno osveto. Tak mora trepetati pred vsemi tisti, šteri si s krvjov maže svoje prste!

Napad na predsednika grške države. V vsej naši mali sosidni državaj majo jako malo méni politični dnevoj. Grška je tudi edna država gde vlada ednok eden general, dokeč ga s silov ne vrže v ječo drugi, nato pa pá tisti dokeč ga što ne zruši. Lidska vola pri kakši volitvaj nikdar ne pride do valave i se ljudstvo tudi samo ne briga dosta za politično življenje. Politiko vodijo generali, delavci i varaški postopači.

Tak majo na Grškom prvejšega prezidenta v temnici, zdajšnji pa, gda se je pelao po vulici glavnoga varaša Atene bi zgübo skoro življenje. Proti automobili je skočo namreč nikši moški i strelo. K sreči je predsednika ne zadela krugla, močno so ga pa ranile na glavi glažovine, štore je krugla zdrobila. Napadalca so prijali, pravi, da je komunist, zakaj je pa to včino, pa nešče povedati.

12. november.

V dnevaj na konci osemnajstoga leta, gda je po nesrečnoj bojni vse navzkriž bežalo iz strelni jarkov proti domi, si je ničče ne preveč zamerka- vao ka se zdaj pravzaprav godi. Vsakši si je samo želo, naj bo kem prvo mir i naj pride kak najhitrej iz straš- noga klanja domo pod svojo rojstno streho.

Tak spotoma se je čülo — casar se je odpovedao prestoli. Avstrija je razpadnola, nemški casar se je tudi odpovedao, Angleži prihajajo i tak dale. Vse je bilo zmešano i ničče je ne zno nika za stalno ka je i ka ešče pride po tom.

Tisti pa, šteri so že naprej računali, ka naj bo po tom, gda bojna mine, njim je bila prva skrb to, naj pridejo ednok tudi dugo let zapostavljeni slovenski ljudje do svoji pravic i do spoštúvanja kakšega so si zaslužili. Zeleli so, naj bi bili

vsi Slovenci združeni v ednoj državi.

Žela je bila pravična i lepa, prošnje i zahteve so se pošilale na vse strani. Mi pa smo živeli v lepom vüpanji i čakajni. I vse bi se tudi srečno spunilo, či bi ne meli mi za svojega sosida tak strašno lačnoga

Taljana. Té je šteo meti vse naše najlepše i najbogatejše krajine. Bogati Trst, Gorica, idrijski rüdniki živoga srebra, Postojnska jama, vsega toga si je nikak ne mogao spraviti iz želodca. Ne samo to, ešče za Trbovlami i Zagorjami z bogatimi rüdniki je segao. Polovico Slovenije je šteo meti za sebe. Celi svet je vido, da je krivično, ka šče meti Italija od nas na konci je pa li zmagala za nikelko časa krivica i Italija je dobila v takzvanoj Rapalskoj pogodbi

12. novembra 1920. leta,

najlepši del slovenski krajin to je Trst, Gorico, Idrijo, Postojno i vse slovensko prebivalstvo na toj zemli. S tem se je pa tudi začnol trpljenje toga ljudstva. Taljani ščejo na vsakši način sveti pokazati, da v njihovej državi ne živi nikši drugi narod, kak taljanski. Na slovensko zemlo selijo v trumaj taljanske lüdi, slovenske vučitele uradnike i druge pa pošilajo doli v južne, nezdrave kraje svoje države. Slov. jezik se nesmi čüti, ne v šoli, ne nindri v javnom življenji.

Edina podpora tomi ljudstvu je ešče dobra, domača duhovščina, nego italijanski fašisti so začnoli že tudi te preganjati. Mi mogoče niti ne razmimo dobro takšega preganjanja, zato ka smo tak velki krivic mi ne vživali, znamo pa, kak neprijetdo je služiti tühinskomu gospodarju. Zato se pridružujemo vsem tistim, šteri se spominajo toga žalostnoga dneva v vüpanji, da ni edna krivica ne traja večno i da pride naskori čas, gda bodo vsi Slovenci združeni pod ednov srečnov strehov, štora bo segala od Rabe pa do Adrijanskoga morja.

Poslanska pošta

G. poslanec Klekl Jožef naznanjajo sledeče:

V. Beltinci. Pismo šlo.

Mihael Žalik, Odranci. Okt.

28. vložena znova prošnja za stalno podporo, ki Vam je bila obečana za volo nesrečne smrti sina vojaka. Četa prošnja ne bi bila v teki ednoga leta ugodno rešena se javite pri meni, da prošnjo vložimo za edno vekšo podporo.

Klemar Jožef, Ropoča. Kak sem Vam že naznalo, sproso sem Vam 300 Din. podpore, ki jo dobite potom oblasti.

Ivan Benko, Mlajtinci. Vaše dokumente izročó Vašemi g. poslanci Jeriči. Odgovor dobite od njih. Ka so nove zadeve, je vsaki za svoj okraj opravljava, skupne pa skupno. Tak se delo deli i hitrej ide naprej.

Mali oglasi.

Sodarske pomočnike

sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu FRANC REPIČ, sodar v LJUBLJANI, Kolizejska cesta 18.

PRODAM

hišo s trgovino, inventarjem, 16 orolov dobre zemlje na prometnem kraju na deželi. SLI-VAR Ljutomer, Ormoška c. 80.

Vsi, ki ste dobili srečke Martinišča

zato, da bi je drugim tržili, morete za odane srečke prinesiti penoze, neodane srečke pa vse nazaj. Što do nedele (13. novembra) dopoldne ne prinese neodanih srečk nazaj, je bo morao vse sam plačati. Mi ne želemo nikomi kvara, zato naj se vsaki drži toga.

Pošta upravnistva.

Širitelom. Sterjajte naročnino i jo pošljite notri. Kalendarje so gotovi, a je prle ne moremo deliti, dokeč ne je plačana naročnina. Nišče najpre ne dobi kalendara, ki ne je plačao cele naročnine — **Š. J. Beltinci.** Pismo izročeno našemu upravniku, naj pomoto popravi. Prosimo za oprostjenje, če kaj ne bi bilo v redi.

Kalendarje Srca Jezušovoga so gotovi.

Cena 8 Din. Dobijo se kupiti po trgovinah kak vsako leto. Brezplačno je dobijo naročniki M. Lista, če so naročnino plačali. Naročniki Novin je dobijo za 4 Din. če so plačali naročnino i če te 4 Din. pošljejo upravništvu v Črensovce notri. Na porgo se ne dajo. Nišče naj se ne glasi za kalendare, ki ne plačao naročnine.

V nedelo 13. nov. vsi v Soboto, ar te den bo najznamenitejši v Sl. Krajini. Te den bo za vsakoga znameniti, ki ma srečke od Martinišča.

GOSPODARSTVO. Gnojenje z umetnim gnojom.

Gnojenje z umetnim gnojom je dnjesden tak razširjeno, da skoro nega kraja, gde toga gnoja nebi poznali. V našoj državi se preveč malo ponuca umetnoga gnoja, pri kom v drugi državi posebnost v šteroj je razvita industrija, ponucajo velke množine toga gnoja, njim pomnoži tudi pridelke. Razne kmečke statistike nam kažejo, da je trošenje umetnoga gnoja nekakšameraz za letino, gde se troši več gnoja lepša je letina. Tak vidimo na priliko Belgija, Nemčija in Češkoslovaška pridelajo povprek na sto kvadratni metrov njive 32 metrov silja. V našoj državi pridelamo komaj na dvesto kvadratni metrov 12 metercentov. Zda pa poglednimo na umetni gnoj. Odzgoraj omenjene države potrošijo na svoja polja na stozere vagonov umetnoga gnoja, a mi pa komaj par jezero vagonov. Pri tom pa neščemo pozabiti, da nas je že narava sama obdarovala z dobrom zemlov.

Kak so se drugi narodi oprijeli obdelovanja zemle potom umetnoga gnojila, tak moramo začeti tudi mi če ščemo meti lepe pridelke. Prvle kak v drugi državaj bi mogli začeti v našoj državi, za izboksanje naši njiv, štera se zove tudi agrarna država. Ona ma tudi najbogše pogoje, da se naše kmetijstvo vzpopolnjava. Od leta do leta so slabši pridelki, šteri nas močno opominajo naj si sami pomagamo. Naši študenti se posušijo, če nega dežja, tudi naša mati zemla nemre roditi če njoj ne dvorimo z raznimi gnojili. Najlepša prilika k tomi je naša zemla, štero smo dobili od agrarne reforme. Tu so prišli ništerni novi posestniki na popunoma odpočinjeno zemlo, zato njim je par let rodila, a potom je popunoma odpovedala. Našoj zemli največ fali rüdniki snovij. To je fosfor pa vapnenec, nemamo pa tudi kalija pa dušika v obilnoj meri.

Gnojilne probe, štere sam napravio preminoe leto, kak tudi letos, so mi pokazale, kelko je vredno umetno gnojilo, četidi pride dnjesden za nas ešče nikelko predrago. Gnojenje z umetnimi gnojili naednok popravi vsa pomenkanja v kmetijstvu, štere se nanašajo na nedostojanje ene ali druge snovi v zemli. Če pognojimo travnik z popunim gnojilom, to je s takšim, štero ma vse naipotrebnejše snovi v sebi, mammo s tem v drugom leti že tudi vse njive dobro pognojene.

Dobra krma da dober gnoj. Bogata krma, štera ma vse potrebne rudninske snovi v zadostnoj meri, da na drugoj strani tudi dober gnoj, či se té dobro spravlja. To se v največšoj meri dobi z umetnimi gnojili, ne pa tak, da bi se vsake leto gnojilo z umetnimi gnojili. S temi gnojili pognojimo samo od časa do časa, zmes pa tudi z domačim gnojom. Či bi gnojili samo z umetnimi gnojili, domačega gnoja bi pa ne rabili i to posebno ešče na njivaj, te bi se v istini zgodilo to, da bi zemlo samo izcecali, štera bi gračevala čiduže bole trda. Zato ka preveč umetnoga gnojila napravi zemlo ščista trdo, štero samo domači gnoj s svojov slamov ali listjom i prhnenjom napravi rájo.

Samo trošenje umetni gnojil, bi zemlo preveč strdilo, zato ka zemla mora meti več rahlosti i to da samo gnoj, šteri je sestavljeni iz slame i drugi odpadkov, šteri delajo takzvano humus ali čarno zemlo. Za njive je najbogše skupno gnojenje to je gnojenje z domačim gnojom, šteromi se doda ešče nikelko umetni gnojil. Dosta je vreden tudi gnoj če so travniki dobro pognojeni, zato, ka je gnoj iz takše krme či je dobro konservirani, najbole priporočljivi za njive.

V našoj krajini se je pred bojnov dosta več umetnoga gnojila porabilo kak zdaj, krivo je pa tomi največ to, da so umetnoga gnojila dnjes preveč draga. Krivo je tudi to, da ne poznajo žadosta gnojil. Večina umetni gnojil, štera se v našoj državi v velkoj meri pridelajo, se izvozi iz naše države v druge države i to največ v takše, štere penoze so dragši kak naši. Na te način se najbogša umetna gnojila izvozijo iz naše države prek meje. V našoj državi mammo dosta tvornic ali fabrik za umetna gnojila i to predvsem za superfosfat i dušikova gnojila. Ništerne tovarne, kak na priliko, tvornica za vapneni dušik v Rušah pri Mariboru izvaža največ gnojil v Italijo, na Češko pa tudi v Nemčijo. Dobri kmetovalci v tej državaj znajo ceniti vrednost teh gnojil, zato kupujejo ta gnojila samo pri nas gde za svoje penoze to ešče precijal dobijo. Mi pa doma tožimo, kak malo nam zemla rodi.

Dale, kak se oporablajo umetnoga gnojila — sledi!

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 290 Din., ovs 200 Din., kukorice 230 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 290 Din. **Živina:** Govenska v Ljubljani kg., 8—10 Din., teoci 12—14 Din., svinje 15—17 Din. **Krma:** Sena 50—60 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 25 par, Schiling 7 D 95 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 50 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 93 Taljanska lira 2 90 D.

Proda se posestvo!

Lepa zidana hiša, obstoječa iz več sob, klet za zrnje, posebej stoji škedenj, kateremu je prizidana ena hiša za stanovanje in ena delavnica sposobna za eno ali drugo obrt, šest lepih hlevov za svinje, studenec pri hiši in vsemu še pripada 10 orolov zemlj, od tega je štiri orole lepega gozda. Zraven je tudi lep sadovnjak, ves živ in mrtev inventar. Posstvo kakor tudi hiša je v lepi ravnici, 1/4 ure od postaje Bučevci, ter se takoj proda vse skupaj po dogovoru pri posestniku FRANCU SLAVIČ, DOBRAVA pri Bučevcih, pošta Križevci pri LJUTOMERU.

IZJAVA.

Podpisani se zahvaljujem g. Dr. Bratini v M. Soboti, da je odstopil od tožbe proti meni radi neresničnih vesti, ki sem jih o njem razširjal.

JOSIP BEER.

Specialist

za ženske bolezni in porod
dr. BENJANIM IPAVIC v
Mariboru, Gosposka ulica 46,
zopet ordinira od 1/2 10—1/2 12
in od 15—16 (3—4) ure.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Naročnina ino oglasi se sprejema-
jo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškimi in šolskimi potrebščinami.	trgovci z papirrom igračkami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.

Prodaja gostilne.

Dne 28. novembra 1927. ob 10 uri dopoldne se proda pri Okrajnem sodišču v Murski Soboti (seba šteje 4.) na javni dražbi — pod ugodnimi plačilnimi pogoji

gostilna **MIHALJ-a GORČAN** v Križevcih. Natančneje se poizve pri PREKMURSKI BANKI d. d. v Murski Soboti.

Vendéglő eladás.

1927. évi november hó 28-án délelőtt 10 órakor a murska sobotai (járásbíróság (Okrajno sodišče) 4. sz. szobájában a

Križevce-i (Tótkereszturi) **GORČAN MIHALY-féle vendéglő**

nyilvános árverésen, kedvező fizetési feltételek mellett, eladatik. Bövebbet a Prekmurska bankánál, Murska Sobota.